

Laura Cortadellas, SURTDECASA.CAT, 19 d'abril del 2019

ENDINSAR-SE EN LA GALÀXIA DAMIÀ BARDERA

S'apropa una data literàriament assenyalada i, aprofitant l'avinentesa, enguany, us farem una sola proposta de lectura: 'Un circ al pati de casa', del contista viladamatenc

Aquest empordanès de Viladamat acaba de publicar una antologia de contes. En aquest recull, s'hi apleguen quaranta relats: sis d'inèdits, per compensar els lectors més fidels, i trenta-quatre que procedeixen dels seus anteriors volums de narracions breus, per enganxar-hi la resta.

Aquest escriptor, molt prolífic i encara poc conegut entre el públic, va començar a publicar contes el 2010 amb *El Cep* i *La Nansa*, una editorial de Vilanova i la Geltrú. Abans d'iniciar-se en el món de la narració breu, havia escrit un poemari de títol molt suggeridor: *El penúltim vòmit*. Bardera explica que aquest exercici va servir-li «per purgar-se». Un cop feta la neteja, s'ha allunyat de la lírica per centrar-se, de ple, en els contes. I no ha parat. Fins el 2016 aquest viladamatenc havia publicat sis reculls de relats. Ara, aquesta antologia. De contes escrits, no tots editats, diu que en té vora cinc-cents. La producció de Bardera és àmplia, i més interessant. Per començar a endinsar-vos-hi, aquest greatest hits literari, *Un circ al pati de casa*, és ideal.

El món literari d'aquest autor és particular; fosc i còmic a parts iguals. Pel que fa a l'entorn, la majoria dels seus relats s'ubiquen en l'àmbit rural. «No pas perquè estigui de moda», diu Bardera. El poble hi apareix senzillament perquè hi ha viscut. És el món que coneix i, per tant, un decorat ideal per inserir-hi les seves obsessions literàries. A nivell artístic, sobretot vist des de ciutat, aquest espai

sovint és idealitzat. No és el cas. El poble de Bardera és devastador, amb un humor rebentat i trillat com el que apareix al conte Encara sort. En aquesta narració, se'ns exposa el cas d'una localitat amb una arrelada creença popular: cal matar cignes d'un roc a la testa per tal de casar-se amb una noia bonica. Tal prestigi dona la cosa que és l'absolut i predominant macabre esport local.

Els temes fúnebres i escabrosos són una constant en els relats de Bardera. Entre les seves obsessions literàries, hi destaquen les mutilacions. Al primer conte, *El cavallitu*, ens trobem un nen marcat pel tràgic succés d'haver nascut sense cames. Més endavant, a *La mà*, la desgràcia d'un carnisser que talla una extremitat a una clienta. Tal infortuni, li fa cercar la redempció a qualsevol preu. També ens trobem amb *Petons*, la història d'un nen que prefereix arrencar-se el cap abans que no pas besar els companys.

La majoria de narracions que aplega aquest recull són molt breus. La més llarga, La mortalla, ocupa vora vuit pàgines. La més curta, La gàbia, es desenvolupa en menys de quatre línies. A Bardera el format se li imposa. Ell, explica, escriu per automatismes psíquics. Els contes són dins seu, del principi fins al final, senzillament els va polint. L'extensió és secundària. A l'hora d'escriure, diu que se sent «com un corredor de cent metres llisos, un sprinter, que no té ni el cos ni la ment per a carreres de fons».

Molts dels protagonistes dels relats de Damià Bardera són nens. Aprofita aquesta manera infantil de passejar-se pel món, quan encara no és té clara la diferència entre el bé i el mal. L'època prèvia a la consciència moral narrativament és fructífera. Fa pensar en els infants de *La cinta blanca* de Haneke, aquella dolçor diabòlica i aterridora. La crueltat del personatge de *Menjar de gat*, per exemple, que té com a afició principal torturar animals. O els nens de *La princesa* i els seus jocs perillosament mortals. De totes maneres, la sang en Bardera és irreal,

gens explícita. Un ingredient més en aquest univers seu tan proper com impossible. Endinseu-vos-hi, que aquesta galàxia paral·lela s'ho val.